

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Wojewody Lubuskiego

NK-I.4131.111.2024

z dnia 28 września 2024 r.

Burmistrz Babimostu

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 i 721)

stwierdzam nieważność

zarządzenia Nr 64/24 Burmistrza Babimostu z dnia 26 sierpnia 2024 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie ekwiwalentu za udział w działaniach ratowniczych lub szkoleniu pożarniczym, w całości.

Uzasadnienie

W dniu 26 sierpnia 2024 r. Burmistrz Babimostu wydał zarządzenie zmieniające zarządzenie w sprawie ekwiwalentu za udział w działaniach ratowniczych lub szkoleniu pożarniczym. W podstawie prawnej wskazano przepisy art. 30 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U z 2024 r., poz. 609 ze zmianą), w związku z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 275).

Wskazany akt został doręczony organowi nadzoru w dniu 29 sierpnia br.

Kwestionowanym zarządzeniem Burmistrz Babimostu dokonał zmiany § 3 zarządzenia z dnia 26 czerwca 2013 r. Nr 45/13 i określił nowy termin, w ciągu którego należy złożyć wniosek o wypłatę ekwiwalentu za udział w działaniu ratowniczym lub szkoleniu pożarniczym oraz termin w jakim ten ekwiwalent zostanie wypłacony. Przy czym § 1 ust. 1 zarządzenia z dnia 26 czerwca 2013 r. Nr 45/13 stanowi, że wniosek o wypłatę ekwiwalentu może złożyć członek OSP indywidualnie lub Ochotnicza Straż Pożarna zbiorczo.

Z podstawy prawnej kwestionowanego zarządzenia Nr 64/24 (art. 30 ust. 2 pkt 2 ustawy o samorządzie gminnym) wynika, że zarządzenie to określa sposób wykonania uchwały rady gminy podjętej na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej, zgodnie z którym członek ochotniczej straży pożarnej, który uczestniczył w działaniu ratowniczym lub szkoleniu pożarniczym organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub gminę, otrzymuje ekwiwalent pieniężny. Wysokość ekwiwalentu ustala rada gminy w drodze uchwały. Należy zauważyć, że ww. art. 28 ust. 1 został uchylony na podstawie art. 38 pkt 12 ustawy z dnia 17 grudnia

2021 roku o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2490, dalej: ustawa o OSP) i utracił moc z dniem 1 stycznia 2022 roku.

Obecnie kwestię tę reguluje art. 15 ust. 2 ustawy o OSP. Stosownie do tego przepisu wysokość ekwiwalentu pieniężnego ustala, nie rzadziej niż raz na 2 lata, właściwa rada gminy w drodze uchwały. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251, 1429 i 1672) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego. Ekwiwalent pieniężny nalicza się za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej lub gotowości do wyjazdu w celu realizowania zadań, o których mowa w art. 3 pkt 7, bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny, a w przypadku kandydata na strażaka ratownika OSP - za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany z budżetu właściwej gminy.

Ponadto przepis art. 15 ust. 1 i 1a odmiennie od poprzedniej regulacji określa krąg osób uprawnionych do otrzymania ekwiwalentu oraz katalog zdarzeń, za które ten ekwiwalent przysługuje.

Stosownie do treści ww. przepisów strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia, ekwiwalent pieniężny. Ekwiwalent pieniężny otrzymują również: 1) kandydat na strażaka ratownika OSP, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1, 2) strażak ratownik OSP, który brał udział w działaniach, o których mowa w art. 3 pkt 7 - stosownie do posiadanych przez gminę środków finansowych.

W tym zakresie art. 15 ust. 1 ustawy o OSP posługuje się pojęciem "strażak ratownik OSP", a art. 15 ust. 1a pojęciem "kandydat na strażaka ratownika OSP, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1" oraz "strażak ratownik OSP, który brał udział w działaniach, o których mowa w art. 3 pkt 7". Wymienione pojęcia w świetle przepisów ww. ustawy nie są tożsame z pojęciem "członka ochotniczej straży pożarnej", któremu na mocy poprzednio obowiązującego art. 28 ust. 1 przysługiwał ekwiwalent pieniężny. Zgodnie z art. 1 ust. 3 ustawy o OSP, ochotnicze straże pożarne zrzeszają członków ochotniczych straży pożarnych, zwanych dalej "strażakami OSP". Z kolei z art. 8 ustawy o OSP wynika, że do udziału w działaniach ratowniczych i akcjach ratowniczych jest uprawniony strażak ratownik OSP, którym jest strażak OSP, spełniający określone wymagania, mianowicie: 1) ukończył 18 lat, a nie ukończył 65 lat, 2) posiada aktualne ubezpieczenie, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2, 3) posiada aktualne orzeczenie lekarskie stwierdzające brak przeciwwskazań do udziału w działaniach ratowniczych, 4) odbył szkolenie z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, 5) ukończył z wynikiem pozytywnym szkolenie podstawowe przygotowujące do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych.

Z kolei art. 9 ust. 2 ustawy o OSP definiuje pojęcie kandydata na strażaka ratownika OSP, którym jest: 1) strażak OSP, który ukończył 18 lat, a nie ukończył 65 lat, i który jest uczestnikiem szkolenia

podstawowego przygotowującego do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych, lub 2) strażak OSP w wieku od 16 do 18 lat, który za zgodą jednego z rodziców, opiekunów prawnych albo opiekunów faktycznych jest uczestnikiem szkolenia podstawowego przygotowującego do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych, z uwzględnieniem przepisów wydanych na podstawie ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1465).

Ponadto na gruncie obecnie obowiązującej ustawy katalog zdarzeń, za które przysługuje ekwiwalent jest szerszy w porównaniu do poprzedniego stanu prawnego i obejmuje działania ratownicze, akcje ratownicze, szkolenia lub ćwiczenia.

Z uwagi na uchylenie art. 28 ustawy o ochronie przeciwpożarowej utraciła również moc, wydana na tej podstawie, uchwała rady w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu. Stosownie do art. 48 ustawy o OSP uchwały, o których mowa w art. 15 ust. 2, podejmuje się po raz pierwszy w terminie do dnia 30 czerwca 2022 r., co Rada Miejska w Babimoście uczyniła. Wobec powyższego Burmistrz Babimostu nie mógł określić w drodze zarządzenia sposobu wykonania uchwały, która już nie obowiązuje. Zadaniem Burmistrza jest natomiast wykonanie uchwały Rady Miejskiej podjętej na podstawie przepisów ustawy o OSP, przy uwzględnieniu wszystkich zmian tą ustawą wprowadzonych.

Mając na względzie powyższe stwierdzenie nieważności zarządzenia Burmistrza Babimostu jest uzasadnione.

Pouczenie:

Od niniejszego rozstrzygnięcia służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od doręczenia rozstrzygnięcia za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności uchwały organu gminy wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Paweł Witt

Dyrektor

Wydziału Nadzoru i Kontroli

